

”

Olin kärsinyt kivusta puolitoista vuotta, koska en ollut kehdannut pyytää uutta tuolia.

Oikeus kivuttomaan liikkumiseen kuuluu kaikille

Otsassani on kuhmu. Kuukausi sitten se muistutti yksisarvisen sarvea. Sain sen, kun pyörätuolini renkaat tökkäsivät, ja räpikäivän lennon jälkeen laskeuduin naamalleni. Tällä kertaa kuhmun mukana ei tullut aivotärähdystä – sen sijaan sain kaksi mustaa silmää. Aivotärähdykset ovat minulle tuttu vieras, ja kehoani ovat koristaneet lukuisat ruhjeet. Kolhut olen saanut, en suinkaan viiletäessäni esimerkiksi moottori-pyörällä kohti seikkailuja, vaan manuaalipyörä-tuolilla kulkiessani.

Vammainen viettää tuolissaan rutkasti aikaa. Tiedämme, kuinka jumissa kuka tahansa ihminen usein on istuttuaan esimerkiksi pitkän lentomatkan. Vammainen voi olla tuolissaan yhtäjaksoisesti yhtä kauan kuin kestäisi lentomatka täältä Australiaan.

Koska tuolissa viettää paljon aikaa, ei ole ihme, jos ehtii teloa itseään. Silti manuaalipyörä-tuolien turvallisuusriskeistä, tai edes ergonomiasta, ei puhuta, eikä niihin kiinnitetä tarpeeksi huomiota. Esimerkiksi kaatumaraudoista tai remmien käytöstä ei muistutella läheskään tarpeeksi.

Yhteiskunta arvostaa tuotteliaisuutta, paitsi vammaisten kohdalla. Ergonomialla on merkitystä, eikä riitä, että meillä on mikä tahansa tuoli, jolla huristella eteenpäin. Vammaisen apuvä-

lineiden ei kuuluisi olla säästökohde, sillä huonosti toimivat apuvälineet lisäävät kipua.

Kipu hankaloittaa toimimista ja lisää esimerkiksi terveydenhuollon kustannuksia. Kun tuoli on lisävarusteineen vammaiselle sopiva, on hänen parempi olla kehossaan, ja osallisuus yhteiskuntaan helpottuu.

Nyt uuden tuolin tarpeesta joutuu väittelemään ja todistelemaan kipua: minulta kysyttiin, onko reidessäni painaumia, kun valitin, ettei pyörätuolissani ole hyvä istua. Polvitaipteen lamauttava kipu säteili luultavasti reidestä, joka painoi tuoliin kehoni asennon muuttuttua leikkauksen myötä. Painaumia ei ollut. ”Et sä tarvitse uutta tuolia”, sanottiin.

Pidin pääni, ja uuden tuolin myötä kipu loppui. Olin kärsinyt kivusta puolitoista vuotta, koska en ollut kehdannut pyytää uutta tuolia.

Ergonomiaratkaisut eivät tuolin uusimisen yhteydessä olleet selviö. Jouduin erikseen kysymään, millä saisin estettyä kallistumistani oikealle, jotta en kipeytyisi. Tiedän myös tapauksia, joissa turvavyötä ei ole annettu automaationa, koska ”eihän manuaalissa nyt mitään tapahdu”.

Vammaisilla on oikeus tietää, millaisia vaaratilanteita tuolin käyttämiseen liittyy. Meillä on oikeus apuvälineisiin, joita käyttäessä olo on hyvä. Apuvälineiden tarkoitus on säästää energiaa ja parantaa ergonomiaa, jotta keho ei kipeydy. ●